

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 29 januar 2013
Br. ref.: RK 359/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 69/12

Podnosilac zahteva
Udruženje civilnih invalida Drugog svetskog rata

Ocena ustavnosti
Odluke Vrhovnog suda Kosova KRJA, br. 6/2011 od 8. maja 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac osporava Odluku Vrhovnog suda KRJA, br 6/2011 od 8. maja 2012. god.

Osporena odluka

2. Podnosilac navodi da je Odluka povredila ustavom zagarantovana prava Udruženja, odnosno član 3, stav 2 [Jednakost pred zakonom], član 22 [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], i član 24 [Jednakost pred zakonom].

Predmetna stvar

3. Podnosilac navodi da je Odluka povredila ustavom zagarantovana prava Udruženja, odnosno član 3, stav 2 [Jednakost pred zakonom], član 22 [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], i član 24 [Jednakost pred zakonom].

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na članovima 113.7 i 21.4 Ustava, članu 22 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: „Zakon“) i Pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu (u daljem tekstu: „Poslovnik o radu“).

Postupak pred Sudom

5. Podnosilac je 13. jula 2012. godine podneo zahtev Sudu.
6. Predsednik je 4. septembra 2012 godine imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i Ivan Čukalović.
7. Vrhovni sud je 10. decembra 2012. godine obavešten o zahtevu.

Kratak opis činjenica

8. Podnosilac, odnosno Udruženje civilnih invalida rata, registrovan je prema Uredbi UNMIK-a 1999/22 kao NVO sa statusom javnog dobra 6. marta 2000. godine.
9. Civilni ratni invalidi uživaju prava i zaštitu prema odredbama Zakona o zaštiti civilnih ratnih invalida (objavljenog u Službenom listu Kosova br. 32) usvojenog od strane Skupštine Kosova 26. jula 1976. godine (u daljem tekstu: Zakon iz 1976).
10. Kada je proglašavana Uredba UNMIK-a 2000/66 o povlasticama za ratne invalide na Kosovu i za najbliže srodnike lica koja su izgubila život zbog oružanog sukoba na Kosovu [UNMIK/REG/2000/66] ova kategorija invalida nije uključena.
11. Nakon presude Opštinskog suda u Prištini, C. br. 595/05, od 7. marta 2006, kojom se odbija zahtev podnosioca i kojom se ovaj sud proglašava nenadležnim, obrazlažući da je u ovom slučaju potrebno da se prate važeće administrativne procedure, podnosilac je 3. maja 2006. godine zahtevao od Centra za socijalni rad u Podujevu (Zahtev br. 33422, od 3. maja 2006. godine), da utvrdi diskriminaciju, naknadu za diskriminaciju i priznavanje prava na zaštitu i negu u budućnosti, odnosno jednak tretman kao i druge kategorije ratnih invalida. Centar nije odgovorio na zahtev podnosioca.
12. Podnosilac je 17. oktobra 2006. godine podneo zahtev Vrhovnom sudu Kosova tražeći utvrđivanje diskriminacije i iznos finansijske naknade za štetu izazvanu diskriminacijom i priznavanje prava na zaštitu i negu podnosioca u budućnosti, odnosno jednak tretman kao i druge kategorije ratnih invalida.

13. Vrhovni sud Kosova je 31. marta 2009. godine svojom Odlukom A. Br. 2630/2006 odbio zahtev kao neosnovan zbog nedostatka pravnog okvira kojim se podnosilac podržava.
14. Podnosilac je 30. novembra 2011. godine podneo zahtev za preispitivanje Odluke Vrhovnog suda A. Br. 2630/2006, navodeći da su civilni invalidi Drugog svetskog rata diskriminirani jer se Zakon o civilnim invalidima rata iz 1976 godine ne primenjuje za njih i još predlažući da se prizna njihov status invalida Drugog svetskog rata, za šta tvrde da stoji u Zakonu o borbi protiv diskriminacije br. 20004/3.
15. Vrhovni sud Kosova je svojom Odlukom KRJA br. 6/2011 od 31. marta 2009. godine, odbacio zahtev kao neprihvatljiv, obrazlažući da Zakon iz 1976. nije na snazi i da imajući u vidu da ne postoji specijalni zakon za ovu kategoriju invalida, njihov zahtev ne može biti odobren.
16. Vrhovni sud u svojoj Odluci KRJA br. 6/2011 dalje navodi da „civilni invalidi Drugog svetskog rata uživaju prava na finansijsku zaštitu prema uslovima i kriterijumima propisanim Zakonom o invalidskoj penziji (Zakon br. 2003/23 – Uredba UNMIK-a 2003/40), te se stoga ne može reći da su njihova prava povređena u tom smislu“.

Navodi podnosioca zahteva

17. Kao što je napred navedeno, podnosilac navodi da je odlukom Vrhovnog suda Kosova KRJA br. 6/2011 od 8. maja 2012. godine, povređeno njegovo pravo zagarantovano Ustavom, odnosno članom 3, stav 2, članom 22 i članom 24 Ustava.
18. Podnosilac tvrdi da su povređena prava članova Udruženja i članova njihovih porodica zagarantovana Zakonom o zaštiti civilnih ratnih invalida. Po mišljenju podnosioca ovaj Zakon je i dalje na snazi. U tom pogledu, podnosilac podseća na odredbe Uredbe UNMIK-a br. 1999/24 o zakonima na snazi na Kosovu koja navodi da „Zakoni koji važe na Kosovu [...] su zakoni na snazi dana 22. marta 1989. godine.“
19. Podnosilac dalje tvrdi da Zakon o invalidskim penzijama ne uključuje ovu kategoriju lica, koja je uključena u Zakonu iz 1976. godine i samim tim „Zakon iz 1976. godine je i dalje na snazi i kao takav treba da se i dalje primenjuje“.
20. Podnosilac smatra da je kategorija invalida Drugog svetskog rata kontinuirano diskriminirana shodno odredbama Zakona o borbi protiv diskriminacije br. 2003/4.
21. Podnosilac zahteva od Ustavnog suda da utvrdi da je povređen član 3, stav 2, članovi 22 i 24 i da se ponište odluke Vrhovnog suda KRJA br. 2630/2006 od 18. maja 2012. godine i A. br. 2630/2006 od 31. marta 2009. godine.

Prihvatljivost zahteva

22. Pre svega, kako bi bio u mogućnosti da presudi o zahtevu podnosioca, Sud mora da ispita da li je podnosilac ispunio sve zahteve prihvatljivosti, koji su predviđeni Ustavom i dalje navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu.
23. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac ovlašćena strana da podnese zahtev Sudu, shodno zahtevima člana 113.7 Ustava. Što se tiče ovog zahteva, Sud utvrđuje da je podnosilac pravno lice. Član 21 (4) Ustava predviđa da

„Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.“

Podnosilac je, samim tim, ovlašćen da podnese ustavnu žalbu (videti, rešenje u slučaju br. KI 41/09, AAB Riinvest University d.o.o., Priština protiv Vlade Republike Kosovo, stav 14).

24. Sud takođe treba da utvrdi da li je podnosilac ispunio zahteve člana 113(7) Ustava i člana 47 (2) Zakona.

Član 113, stav 7 predviđa:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav povređena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

Konačna odluka u podnosiocem slučaju je Odluka Vrhovnog suda KRJA br. 6/2011 od 8. maja 2012. godine Kao rezultat toga, podnosilac je pokazao da je iscrpeo sva pravna sredstva dostupna prema važećim zakonima.

25. Podnosilac takođe treba da dokaže da je ispunio zahteve člana 49 Zakona u vezi sa podnošenjem zahteva u zakonskom roku. Iz spisa se može videti da je konačna odluka po ovom slučaju Odluka Vrhovnog suda KRJA br. 6/2011 od 8. maja 2012. godine, dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 13. jula 2012. godine, što znači da je zahtev podnet u zakonskom roku od četiri meseca propisanog Zakonom i Poslovníkom o radu.
26. U međuvremenu, Sud naglašava da, prema Ustavu, on ne treba da deluje kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od redovnih sudova. Redovni sudovima imaju ulogu da tumače i primenjuju relevantna pravila kako proceduralnog tako i materijalnog prava (videti, *mutatis mutandis*, Garsija protiv Španije (GC), br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
27. Sud može samo da uzme u obzir jesu li postupci generalno, sagledavani u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac imao pravično suđenje (videti, između ostalog, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991).
28. U stvari, podnosilac nije potkrepio svoju tvrdnju i nije pružio dokaz da su njegova prava i slobode povređeni od strane redovnih sudova (videti, *mutatis mutandis*, Šub protiv Litvanije, ESLP, Odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).
29. Pravilo 36.2 (d) Poslovníka predviđa da „Sud odbija zahtev kao očigledno neosnovan kada ustanovi da (...) podnosilac nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.“

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. 2 (b) i (d). Poslovníka o radu, 17 januara 2013. god., većinom glasova

ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv.

- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i biće objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona.
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani